

УКРАЇНА

(19) UA (11) 37747 (13) A

(51) 6 A01K67/02, A23K1/22

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ АКТИВАЦІЇ СИНТЕЗУ БІЛКА У СВИНЕЙ

(21) 2000042062

(22) 11.04.2000

(24) 15.05.2001

(33) UA

(46) 15.05.2001, Бюл. № 4, 2001 р.

(72) Столярчук Панаас Зіновійович, Дармограй Любомир Мирославович

(73) Львівська державна академія ветеринарної

медицини ім. С.З.Гжицького

(57) Спосіб активації синтезу білка у свиней, який: включає згодовування раціонів, що містять екструдований горох в кількості 20% від загальної поживності, який **відрізняється тим**, що в кормові раціони свиней додатково вводять діамонійфосфат в кількості 25-35 г на 100 кг живої маси.

Винахід належить до біології сільськогосподарських тварин, зокрема, свиней, а саме, - до способів корекції синтезу білка у свиней і може бути застосований в галузі сільського господарства - свинарстві - для підвищення виробництва свинини в господарствах з різними формами власності, що здійснюють відгодівлю свиней.

Способи активації синтезу білку у свиней, відомі сучасній науці і рекомендовані для застосування у практиці відгодівлі свиней, базуються на усуненні амінокислотного дефіциту раціону і забезпеченні тварин необхідною кількістю азотовмісних сполук (Шманенков Н.А., Кошаров А.Н., Материкіна М.И. Об асимилации небелкового азота организмом свиней // Сельскохозяйственная биология. - 1972. - Т VII, № 6. - С. 930-936).

Так, відомі способи активації синтезу білку у свиней введенням в раціони кормів тваринного і рослинного походження (Горин В., Засуха Ю. Зерновые корма при откорме // Свиноводство. - 1988. - № 6. - С. 20-21).

Ці способи економічно не вигідні, оскільки багаті на протеїн корми тваринного і рослинного походження коштують дорого і для досягнення бажаного ефекту активації синтезу білку потребують великих виробничих витрат.

Відомі також способи активації синтезу білку у свиней включенням у раціони відгодівельних свиней синтетичних азотовмісних сполук, зокрема, сірчаноокислого амонію (Пшеничний П.Д., Китаєва Г.С., Кваша В.І. Наслідки згодовування сірчаноокислого амонію молодняку свиней при концентратному типі годівлі. Корми та годівля с-г. тварин // Республіканський міжвідом. темат. науковий збірник. - 1971. - Вип. 23).

Цей спосіб є недостатньо ефективний і не забезпечує можливості одержання додаткової кіль-

кості високоякісної свинини при невеликих витратах.

Відомий спосіб активації синтезу білку у свиней, який включає використання в раціонах свиней препаратів синтетичних незамінних амінокислот для усунення їх дефіциту (Слабичкий Я.І., Дагодюк П.З. Вплив лізину, метіоніну і сірчаноокислого натрію на деякі показники білкового обміну // Вісник с-г. Науки. - 1975. - № 5. - С. 71-75).

Цей спосіб достатньо ефективний, але на сьогоднішній день відгодівельні господарства, що виробляють свинину, позбавленні можливості придбання таких препаратів.

Найбільш близьким за суттю до способу, що пропонується, є спосіб активації синтезу білка у свиней, що здійснюється використанням в раціонах екструдованого гороху (Трончук І., Полищук А. Екструдати гороха и сои в рационах // Свиноводство. - 1983. - № 2. - С. 10). Відомий спосіб включає використання в раціонах для відгодівельних свиней екструдованого гороху, в кількості 20% від загальної поживності.

Спосіб забезпечує активацію синтезу білка в організмі, що сприяє одержанню середньодобових приростів (600 г) і покращенню якості м'яса.

Недоліком способу є те, що фітинові мінеральні речовини екструдованого гороху не задовольняють потребу тварин у фосфорі, внаслідок чого відомий спосіб не забезпечує високих середньодобових приростів.

Запропонований нами спосіб усуває недоліки прототипу, забезпечує тварин достатньою кількістю мінеральних речовин, зокрема, фосфору і створює умови для максимального прояву генетичного потенціалу відгодівельних тварин.

Запропонований спосіб активації синтезу білка у свиней забезпечує одержання середньодобових приростів на рівні 725-795 г/гол, що на 15-

(19) UA (11) 37747 (13) A

17 г/гол перевищує прототип, при зниженні собівартості свинини на 5,2%.

В основу винаходу покладено завдання створити, високоефективний недорогий придатний для використання в практиці відгодівлі свиней спосіб активації синтезу білка в організмі свиней.

Технічний результат досягають шляхом введення діамонійфосфату в кількості 30 г на 100 кг ж.м. в раціони відгодівельних свиней, що містять екструдований горох (20% від загальної поживності раціону).

Таке поєднання екструдованого гороху і діамонійфосфату в раціонах відгодівельних свиней активує синтез білку в їх організмі, здійснюючі високі відкладання азотистих речовин в організмі шляхом підвищення використання як замінних, так і незамінних амінокислот корму, з одного боку, і позитивного впливу екзогенного азоту - діамонійфосфату, з другого боку, що проявляється в підвищенні трансформації протеїну корму в білки органів і тканин, при цьому екзогенний фосфор діамонійфосфату активно включається в фосфорний обмін, активуючи процеси фосфорилування, забезпечуючи позитивний вплив джерел протеїну раціону на інтенсивність всмоктування і подальшого використання продуктів азотистого метаболізму організмом тварини.

В кінцевому підсумку активація синтезу білку в організмі відгодівельних свиней запропонованим способом забезпечує підвищення середньодобових приростів на 14-17%.

При проведенні патентно-інформаційного пошуку знайдено технічне рішення, в якому є ряд суттєвих ознак, спільних із запропонованим (Трончук Й., Полищук А. Экструдаты гороха и сои в рационах // Свиноводство. - 1983. - № 2. - 10 с.) - активація синтезу білку у свиней шляхом згодовування їм раціонів, що містять 20% за поживністю екструдованого гороху.

Однак даних суттєвих ознак недостатньо для одержання технічного результату, який забезпечує запропоноване рішення. Технічних рішень, які б за сукупністю ознак повністю співпадали з ознаками даного способу активації синтезу білку у свиней, не знайдено.

Це дозволяє зробити висновок про відповідність запропонованого технічного рішення критерію винаходу "новизна".

В джерелах патентної і науково-технічної інформації не знайдено відомостей про способи активації білка у свиней, які б містили ознаки, що відрізняють запропонований спосіб від прототипу: згодовування відгодівельним свиням екструдованого гороху з діамонійфосфатом 30 г на 100 кг живої маси.

Отже запропоноване технічне рішення не впливає явним чином з рівня техніки, що дозволяє зробити висновок про відповідність його критерію винаходу "винахідницький рівень".

Запропонований спосіб може бути використаний в галузі тваринництва - свинарстві - для підвищення виробництва свинини в господарствах з різними формами власності, що здійснюють відго-

дівлю свиней, і тому відповідає критерію винаходу "промислова придатність".

Таким чином, запропоноване технічне рішення є новим, промислово придатним, має винахідницький рівень, тобто відповідає всім умовам патентної спроможності винаходу, відповідно до ст. 6 розділу II закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" (№ 3687 - XII).

Реалізацію даного способу здійснюють наступним чином:

Нормування годівлі піддослідних свиней здійснюють, згідно існуючих норм, із врахуванням живої маси, віку, середньодобових приростів. Екструдований горох у раціоні займав 20% від загальної поживності. Діамонійфосфат згодовували разом із іншими кормами у вигляді водного розчину із розрахунку 30 г на 100 кг живої маси. Порошок діамонійфосфату розчиняли у 1 літрі питної води. Годівля тварин була груповою, дворазовою. Водний розчин діамонійфосфату ретельно перемішували з іншими кормами раціону. Добову дозу діамонійфосфату розділяли на дві рівні частини і згодовували вранці і ввечері (дворазова годівля).

Піддослідних свиней всіх груп зважують на початку досліду і щомісячно протягом всього досліді. Відповідно і коректують до їх живої маси і кількості діамонійфосфату та нормування годівлі свиней в цілому.

Приклади конкретного виконання способу.

Приклад 1.

Ефективність запропонованого способу і порівняння наслідків його використання з відомим способом (прототип) вивчали шляхом постановки науково-господарського досліді на відгодівельному молодняку свиней великої білої породи на свинокомплексі агропромислової спілки "Батьківщина" Володимир-Волинського р-ну, Волинської області. Для досліді були відібрані підсвинки 3,5-4 місячного віку, яких формували в 5 груп за принципом аналогів по 12 гол. в кожній. Тварин утримували групами в однакових умовах типового свинарника - кожену групу в окремій секції.

Тваринам 1 групи (контроль) згодовували основний раціон, який містив комбікорми, кормовий буряк, трав'яне борошно, перегін. Раціони балансували за нормами ВІТу (А.П. Калашников, Н.И. Клейменов. Нормы и рационы кормления с.-х. животных. - М.: Агропромиздат, 1985. - С. 147-154).

Тваринам II групи (прототип) перегін основного раціону заміняли екструдованим горохом, який вводили в раціон в кількості 20% від загальної поживності раціону.

Тваринам III, IV, V дослідних груп на фоні раціону II групи (прототип) згодовували діамонійфосфат в кількості на 100 кг ж.м., відповідно по групах: 25; 30; 35 г.

Дослід тривав 117 днів.

Оптимальну дозу введення діамонійфосфату в раціони свиней для ефективного активації синтезу білку в організмі визначали за аналізом даних інтенсивності росту і забійних якостей свиней дослідних груп. Одержані дані наведені в таблиці 1.

Показники	Групи тварин				
	контроль I	прототип II	новий III	спосіб IV	V
1	2	3	4	5	6
Схема досліджу:					
Кількість в групі, голів	12	12	12	12	12
Тривалість, днів	117	117	117	117	117
Вік тварин на початок досліджу, міс.	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Джерела протеїну в раціоні:					
Перегін	X				
Екструдований горох (20% заг. поживності раціону)		X	X	X	X
Діамонійфосфат, г, на 100 кг ж.м.			25	30	35
Одержані дані:					
1. Інтенсивність росту свинини					
Середня ж.м., кг:					
- на початок досліджу	38,5±2,6	36,6±1,4	38,8±2,3	39,5±3,6	37,9±3,15
- на кінець досліджу	116,83±3,2	117,66±5,3	124,4±4,2	132,91±3,6	125,3±5,46
Приріст ж.м. загальний, кг	78,33± 3,7	81,06±5,3	85,6±2,8	93,0±4,26	87,4±2,94
середньодобовий, г	669,5±31,60	693,0±45,02		795±36,4	
2. Забійні якості свиней					
Середня передзабійна жива маса, кг	114,74±0,50	116,02±0,68		129,5±0,30	
Маса парної, нутрованої туші, кг	70,69±0,34	71,79±0,54		80,62±0,70	
Вихід парної нутрованої туші, %	61,61±0,46	61,87±0,37		62,25±0,72	
Маса внутрішнього жиру, кг	3,60±0,23	3,48±0,20		3,57±0,19	
Забійна маса, кг	88,64±0,88	88,54±0,61		100,89±0,37	
Забійний вихід, %	77,25±0,84	76,32±0,10		77,90±0,37	
3. Співвідношення окремих тканин по частинах півтуші					
Маса півтуші, кг:					
- до охолодження	35,34±0,34	35,89±0,41		40,27±0,60	
- після охолодження	35,12±0,17	35,65±0,28		40,02±0,04	
В т.ч.:					
М'ясо, кг	22,90±0,11	23,25±0,17		26,53±0,17	
Сало, кг	9,58±0,21	9,61±0,19		10,21±0,21	
Кістки, кг	2,64±0,19	2,79±0,09		3,28±0,13	

Дані, наведені в таблиці 1, свідчать про те, що інтенсивність росту і забійні якості свиней дослідних груп (III, IV, V) переважали такі у 1-ї групи (контроль) і II-ї групи (прототип). Причому в дослідних групах (III, IV, V) переважали показники групи, тварини якої на фоні основного раціону із зміною перегону екструдованим горохом (20% за загальною поживністю) одержували 30 г діамонійфосфату на 100 кг живої маси (IV), що свідчить про оптимальність зазначеної дози діамонійфосфату.

Приклад 2.

Для порівняння ефективності активації синтезу білка в організмі свиней за новим і відомим

(прототип) способами, вивчення перетравності поживних речовин корму, ретенції азоту, кальцію, фосфору і засвоюваності амінокислот під впливом введення в раціони свиней (за новим способом) оптимальної дози діамонійфосфату проводили (балансовий) дослід.

Для дослідів було відібрано 3 групи свиней великої білої породи віком 4-4,5 міс.

Схема годівлі тварин в досліді така ж, як і в прикладі 1.

Дослід проводили за методикою, описаною А.И.Овсяниковим (Основы опытного дела в животноводстве. - М.: Колос, 1976. - 304 с.). Одержані в досліді дані наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Показники	Групи тварин		
	контроль I	прототип II	новий спосіб III
Перетравність поживних речовин корму, %			
Сухої речовини	79,15	79,37	80,19
Органічної речовини	81,70	82,36	83,71
Протеїну	72,07	72,82	74,42
Жиру	49,85	50,51	51,20
БЕР	90,34	89,01	90,43
Клітковини	45,33	46,21	47,78
Баланс азоту			
Прийнято з кормом, г/гол.	58,89±1,18	59,11±1,49	61,48±1,93
Виділено з калом, г/гол.	16,49±0,29	15,97±0,29	15,76±0,36
Перетравлено	42,40±0,69	43,14±0,43	45,72±0,53
Виділено з сечею	18,80±1,43	18,36±0,73	19,62±0,92
Відкладено в тілі	23,60±0,29	24,78±0,38	26,10±0,46
% використання			
Від прийнятого	40,07	41,92	42,45
Від перетравленого	55,66	57,44	57,09
Використання незамінних амінокислот			
% від прийнятого	50,20		51,95
Індекс відкладених амінокислот в організмі	0,52	0,55	0,60

Наведені в таблиці дані свідчать про те, що синтез білка у свиней при використанні запропонованого способу значно активізується:

Так, відкладання азоту в середньому на голову від перетравленого під впливом даного способу становить 26,10 г, що переважає на:

2,5 г/гол вище від контролю, та на 1,32 г/гол від прототипу.

У тварин III-ї групи, на яких випробовували запропонований спосіб, відзначено підвищення відкладання суми замінних амінокислот по відношенню до незамінних та використання незамінних амінокислот.

ДП "Український інститут промислової власності" (Укрпатент)
Україна, 01133, Київ-133, бульв. Лесі Українки, 26
(044) 295-81-42, 295-61-97

Підписано до друку _____ 2001 р. Формат 60х84 1/8.
Обсяг _____ обл.-вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. _____

УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Горького, 180.
(044) 268-25-22
